

BEŽIGRAJSKI KOŠČEK KRUHA

80 ton pšenice

Čeprav je bežigranski prispevek k slovenskemu pridelku pšenice zelo majhen, saj je bilo v letih 1981/1982 med 50.236 s pšenico posejanimi hektari polj v republiki, v naši občini le 53 hektarov, smo izpolnili predvidene načrte. Povprečni pridelok na hektar je bil v tem obdobju v Sloveniji 3.320 kilogramov, v naši občini pa zaradi suše 2.800 kilogramov.

Pogodbeni odkup pšenice se je v naši občini v letošnjem letu precej povečal, saj so kmetje na takšen način prodali 70.770 kilogramov pšenice in s tem za četrtino presegle načrte. V prihodnjem letu in tudi že letos se bo povečal pogodbeni odkup z 20 hektarjev na 40 hektarjev, zato je bežigranski izvršni svet zadovoljil na svoji zadnji septembrski seji občinski komite za družbenoekonomske odnose in sozd Emono - Kmetijsko kooperacijo, da sklenejo pogodbe s kmeti kooperanti za odkup tržnih viškov do začetka letošnjega oktobra za najmanj 40 hektarov oziroma za 80 ton pšenice, kot znaša obveznost za prihodnje leto.

Deviz ni dovolj

Konvertibilni devizni prilivi bežigranskega gospodarstva so v prvih sedmih mesecih letošnjega leta za 26,9 odstotkov presejali fizični izvoz gospodarstva, konvertibilni devizni odliki pa so fizični izvoz bežigranskega gospodarstva v tem obdobju presejali za 43 odstotkov, je po zbranih podatkih ugotovil izvršni svet.

V prvih sedmih mesecih letošnjega leta je zaslužio konvertibilne devize 75 bežigranskih organizacij združenega dela - med njimi 5 negospodarskih. V primerjavi s prvimi šestmesečjem so se devizni prilivi julija povečali za 16,7 odstotkov, predvsem zaradi izvoza blaga, letalskega prevoza potnikov in tovora ter turizma. Zmanjšal pa se je delež prilivov iz investicijskih del v tujini ter delež vračila vezanih depozitov v tujini. Izvoz storitev je prinesel bežigranskemu gospodarstvu v tem obdobju več kot dve tretjini vseh konvertibilnih deviznih prilivov.

Za izvoz blaga je v prvih sedmih mesecih letošnjega leta plačalo 106 organizacij združenega dela konvertibilne devize. V primerjavi s prvimi šestimi meseci se je povečal predvsem delež odliki za izvoz reprodukcijskega materiala, za osebne dohodke delavcev na naložbenih delih v tujini, zmanjšal pa se je devizni odliki za nakup opreme ter za odplačila tujih posojil in obresti.

Kljub temu, da tudi negospodarske organizacije združenega dela s svojim izvozom krijejo 10 odstotkov svojih deviznih potreb, so člani bežigranskega izvršnega sveta ocenili položaj na področju zagotavljanja konvertibilnih deviznih sredstev za potrebni izvoz, kot zelo zaskrbljujoč. Sedanji delež razpolaganja z devizami v gospodarstvu Bežigrada, v celoti gledano, namreč ne zagotavlja potrebnega uvoza. O konvertibilnih deviznih prilivih in odlikih pa bodo seznanili tudi vse organizacije združenega dela za Bežigradom.

OBČINSKE UPRAVNE TAKSE

Še enkrat višje

Na skupščinskem zasedanju konec tega meseca bodo delegati odločali o predlogu spremembe odloka o občinskih upravnih taksah. Novi odlok predvideva povišanje skoraj vseh občinskih upravnih taks za 100 odstotkov. Takšno spremembo določa tudi letošnja sprememba republiškega zakona o upravnih taksah. Povišanje je utemeljeno z zaostajanjem višine taks za rasto dejanskih stroškov. S povišanjem upravnih taks bodo večji tudi prihodki v občinski proračun.

Bežigranski izvršni svet, ki je predlog odloka obravnaval na svoji oktobrski seji, je predlagal občinski skupščini in njenim delegatom v republiški skupščini pobudo za zakonsko ureditev, ki bo pri predpisovanju upravnih taks uveljavila uporabo zakona o upravnih taksah, s čimer bi razbremenili skupščine občin formalnega povzemanja zakonskih določil.

DELEGATI SPRAŠUJEJO

Vprašanje staro kot zemlja

Kljub temu, da so predlog odloka o splošni prepovedi prometa z zemljišči, o prepovedi parcelacije zemljišč ter graditve in spremembe kulture zemljišč za zazidalni otok BS 203/4 Šentjakob obravnavali delegati bežigranske občinske skupščine že na septembrski seji, je zanimivo vprašanje, ki so ga postavili delegati krajevne skupnosti Boris Zihari na julijemskem zasedanju zbora krajevnih skupnosti: Bo občina zagotovila kmetom za ta zazidalni otok drugo zemljišče, ker je zemlja v Šentjakobu prve vrste, republiški zakon pa ne dopušča uporabe kakovostne zemlje za zidavo.

● Odgovor je pripravil občinski Komite za družbenoekonomske odnose. Zbori skupščine občine so že aprila 1981. obravnavali osnutek, v oktobru pa predlog prostorskega dela srednjeročnega načrta občine za potrebe kmetijstva. V predlogu dokumenta, ki so ga sprejeli zbori in ki zdaj velja, je omenjeno območje v Šentjakobu že uvrščeno v zazidljivo površino. Ob tem je treba omeniti, da je bežigranska Kmetijska zemljiška skupnost že 25. septembra 1980. soglašala s tem, da območje BS 203/4 Šentjakob postane zazidljivo.

To zemljo je zajela arondacija že v letih 1963 in 1964. Lastnik večine zemljišč je Emono, ne pa kmetje, ki so jo po arondaciji še naprej obdelovali, čeprav ni bila njihova last.

Na komiteju za družbenoekonomske odnose so obljubili, da bodo pri odstopu te zemlje predlagali Kmetijsko zemljiško skupnosti, da upošteva najbolj pereče probleme kmetov v Šentjakobu. Problem pridobivanja živinske krme na območju krajevnih skupnosti Šentjakob - Podgorica pa bodo ublažili tudi tako, da bodo na pobudo Kmetijske zemljiške skupnosti prekvalificirali v kmetijsko zemljišče zazidalni otok BS 202/2 za nadaljnjih 10 do 15 let.

DELEGATSKI JEŽEK

Kdo bo dvignil besedo k dejanju?

Delegati večih bežigranskih krajevnih skupnosti so že nekajkrat vprašali, kdaj bo začelo obratovati dvigalo pri Plavem baru v bežigranskem centru. Ko so odpirali ta center, so namreč na veliko razglašali, da je eden redkih, ki je prilagojen tudi invalidom.

Zal pa je spet ostalo samo pri besedah. Invalide, ki so zaposleni v podzemlju bežigranskega centra še najmanj zanima, kdo je kriv, da dvigalo še vedno ne obratuje - ali IMP tozd Dvigalo, ali Soseska ali kdo drug. Vedo samo to, da morajo vsak dan priti na delo in domov.

MANJKA SEMAFOR

V križišču Linhartove in Vojkove ulice je spet počila pločevina. Če bi šteli vse trke in praske ter cviljenje zavor, bi imeli vsak dan precej dela. Koliko pa je še »neslišnih« žrtev - pešcev in kolesarjev - te črne prometne točke za Bežigradom, ve le malokdo. Križišče bi zato nujno potrebovalo semaforizirano ureditev prometa.

Foto: V. P.

OCENA ZUNANJETRGOVINSKIH GIBANJ

Kako pospešiti izvoz?

Ko so delegati bežigranske občinske skupščine sredi junija letos obravnavali tekoča gospodarska gibanja v občini in še prej, uresničevanje politike gospodarske stabilizacije, so zadovoljili bežigranski izvršni svet, naj pripravi predlog ukrepov za pospeševanje izvoza v bežigranskem gospodarstvu. Posebna anketa, ki jo je pripravil občinski komite za družbenoekonomske odnose je zajela 31 bežigranskih organizacij združenega dela - takšnih, ki so do sedaj že veliko uvažale ali izvažale, nekaj takšnih, ki so se ukvarjale tako z izvozom kot z uvozom ter tudi tri organizacije združenega dela, ki do sedaj sploh niso izvažale, v prihodnjem letu pa se jim odpirajo prve možnosti na tujem trgu. Čeprav so v vprašalniku zajeli samo nekaj organizacij združenega dela so zaradi njihovega precejšnjega deleža v blagovnem izvozu, fizičnem blagovnem uvozu ter konvertibilnih deviznih prilivih in odlikih, ocenili rezultate ankete kot zanesljivo merilo za posplošeno oceno zunanjetrgovinskih gibanj v bežigranskem gospodarstvu.

Obravnavane organizacije združenega dela so v prvih sedmih mesecih letošnjega leta 66,6 odstotno uresničile načrtovani izvoz blaga v letošnjem letu, zato vse kaže, da bodo svoj izvozni načrt tudi uspešno izpolnile. Za prihodnje leto pa so predvidele 7,2 odstotno povečanje konvertibilnega fizičnega izvoza blaga. V primerjavi s srednjeročnimi načrti je to sicer skromno povečanje, vendar so navedle tudi vrsto dejavnikov, ki pogojujejo tako majhen izvoz v prihodnjem letu.

Zunanjetrgovinsko bilanco bi izboljšali tudi z omejevanjem uvoza. Organizacije združenega dela bi morale večinoma preiti na uporabo domačih surovin in reprodukcijskih materialov, ki pa jih na domačem trgu velikokrat ni moč kupiti ali pa so, po mnenju anketirancev, take kakovosti in normativov, i niso usklajeni z normami na konvertibilnih trgih. Ponavadi so tudi veliko dražji kot tuj. Zato si združeno delo še premalo prizadeva, da bi povečalo izvoz.

Proizvajalci lesnih izdelkov so se znašli pred drugo težavo. Že leta 1981. so napolnili tujja skladišča z velikimi zalogami, ki jih še vedno prodajajo. Veliko pa je tudi slabosti v celotni verigi ponudbe, kot so smokritično priznali anketiranci. Zaradi slabe kontrole proizvodnje blaga za izvoz, nespoštovanja dobavnih rokov do tujih kupcev, slabe kakovosti embalaže, previsokega deleža prevoznih stroškov in strukturni izvozne cene ter nelojalnosti konkurence na tujih trgih ne izvozimo toliko, kot bi lahko. Anketirani bežigranski izvozniki pa so med drugim tudi menili, da je na republiškem nivoju premalo usklajevanja pri organizaciji nakupa surovin in reprodukcijskih materialov.

V oceni še večjih možnosti zunanjetrgovinske menjave za prihodnje leto so člani bežigranskega izvršnega sveta menili, da se bo konvertibilni fizični izvoz blaga bežigranskega gospodarstva v prihodnjem letu povečal za 7,2 odstotkov, konvertibilni devizni prilivi od izvoza blaga bodo večji za 12,9 odstotkov, od izvoza storitev pa za 11,5 odstotkov. Obseg menjave višjih oblik gospodarskega sodelovanja s tujino bo ostal na letošnji ravni, konvertibilnih deviznih prilivov po kreditnih odnosih s tujino pa ne bo. Prihodnje leto se bo predvidoma povečal fizični izvoz blaga s konvertibilnega področja za 6,6 odstotkov, odliki za izvoz blaga bodo prihodnje leto večji za 8,5 odstotkov, za izvoz storitev pa za 11,7 odstotkov. Povečal se bo delež uvoza opreme, zmanjšal pa delež uvoza reprodukcijskega materiala. Regionalna struktura zunanjetrgovinske menjave se bo prihodnje leto relativno poslabšala, ker se bo povečal delež izvoza v dežele v razvoju, zmanjšal pa v dežele evropske gospodarske skupnosti, od koder bo bežigransko gospodarstvo predvidoma tudi več uvažalo.

Med anketiranimi organizacijami združenega dela so bile tudi Unis Tovarna opreme Savlje, tozd Transportne naprave, Zavod za raziskavo materiala in konstrukcij in Vodnogospodarsko podjetje Hidrotehnik, ki do sedaj še niso veliko izvažale na konvertibilno področje. Unisov tozd Transportne naprave iz Savelj je bil do sedaj sicer velik izvoznik, a je svoje izdelke prodajal večinoma le na kirilinske trge. V prihodnjem letu pa nameravajo v tej organizaciji združenega dela povečati izvoz na konvertibilno področje.

je kar za 150 odstotkov. Hkrati pa ne bodo povečali uvoza s konvertibilnega trga in si bodo tako izboljšali devizno pokritje uvoza z izvozom. Vodno gospodarstvo Hidrotehnik bo v prihodnjem letu začelo izvažati na konvertibilni trg storitve - pogodbe zanje že podpisujejo. Tudi Zavod za raziskavo materiala in konstrukcij bo prihodnje leto navezal ekonomske stike s tujimi partnerji.

Čeprav je kar polovica anketiranih organizacij združenega dela načrtovala porast izvoza v prihodnjem letu za več kot 10 odstotkov, pa so največji izvozniki naše občine - lesna trgovina, Geološki zavod, Mercatorjeva tozda Contal in

IZVOZ

Dobro kaže

V prvih osmih mesecih letošnjega leta je bežigransko gospodarstvo izvozilo za 11,4 odstotkov več kot v celem lanskem letu. Ker, kot vse kaže, letošnji izvoz blaga ne bo presegal lanskoletne ravni, bodo letošnja izvozna prizadevanja uspešna.

Bežigranski izvršni svet pravi informacije o zunanjetrgovinski menjavi v naši občini mesečno. Pred kratkim so na svoji seji člani izvršnega sveta obravnavali avgustovske podatke. Avgusta se je izvoz blaga povečal za 30,1 odstotkov, uvoz pa za 8 odstotkov. Pokritje uvoza blaga z izvozom blaga je bilo zato 102,5 odstotno. Avgusta se je povečal izvoz reprodukcijskega materiala, uvoza opreme pa skoraj ni bilo. Julija je bežigransko gospodarstvo zabeležilo tako velik izvoz opreme predvsem na račun uvoza letala Inex-Adrije.

Slovenija-sadje - načrtovali povprečno povečanje izvoza za 7,2 odstotkov.

V razmislek se ponuja več možnosti, zakaj je tako. Nekatere organizacije združenega dela so bile najbrž preveč »pesimistične« pri načrtovanju izvoza za prihodnje leto, ker še ne vedo, kakšni devizni pogoji in ekonomski odnosi s tujino jih čakajo prihodnje leto. Nekatere pa žal še vse premalo razmišljajo o svojih možnostih na tujem trgu in so programe in ocene enostavno prepisali iz srednjeročnih načrtov, ne da bi jih sploh usklajili z novimi pogoji gospodarjenja in zato niso realni.

Združeno delo o svojih težavah

Pobude za boljše delovanje delegatskega sistema

Na septembrskem zasedanju občinske skupščine so delegati na seji zbora krajevnih skupnosti zastavili toliko delegatskih vprašanj, tudi takšnih, ki bi po svoji vsebini bolj sodila na zasedanja skupščin samoupravnih interesnih skupnosti, da so člani predsedstva bežigranske občinske skupščine sklenili podrobneje razpravljati o nekaterih vsehbinskih in organizacijskih vprašanjih delovanja skupščinskega sistema.

Na svoji oktobrski seji so ugotovili, da je bila obgovorjena skupna usmeritev že na začetku njihovega dela odločitev, da bodo čimbolj uveljavljali in krepili delo samoupravnih interesnih skupnosti, ki se neposredno vključujejo v skupščinski sistem. Prve izkušnje s skupnih zasedanj s samoupravnimi interesnimi skupnostmi kažejo, da bo morala občinska skupščina v prihodnje mnogo vprašanj vsebinsko in organizacijsko bolj podrobno opredeliti, da bodo lahko učinkoviteje nadaljevali s skupnimi zasedanjih treh skupščinskih zborov s skupščinami samoupravnih interesnih skupnosti.

Še na nekaj področjih skupščinskega dela so opozorili člani predsedstva. Ubadajo se z nalogami, kako bi zagotovili še večji vpliv organizacij združenega dela na oblikovanje programa dela skupščine, kako bi nekatere naloge v programu dela še bolj konkretizirali - sprašujejo se, če bi veljalo na skupščinska zasedanja vpeljati na primer obravnavanje razmer v posameznih pomembnejših organizacijah združenega dela, ter kako bi vključili na zasedanja tudi nekatere teme iz programa republiške skupščine in kdaj. Med temi je pomembnejši prvi del vprašanj, saj bi z večjim vplivom združenega dela na oblikovanje programa dela skupščine, zagotovili tudi skupščinsko razpravo o tistih konkretnih problemih, ki združeno delo najbolj pestijo.

Člani predsedstva bežigranske občinske skupščine so menili, da se bodo morali v prihodnje izogibati praksi, da se odbori sestajajo par dni pred zasedanjem zborov in dobijo delegati stališča posameznega delovnega telesa v roke šele na zasedanjih zborov. Pozorno pa bodo morali v prihodnje spremljati tudi delo temeljnih delegacij in konferenc delegacij, saj velikokrat za vse niti ne vedo, kdaj so sklicane ter kako poteka razprava in oblikovanje stališč. Prav delegacije in konference delegacij ne bi smele biti prepuščene samim sebi.

Poroča VIDA PETROVČIČ